

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: **esütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A helyzetről.

Sobasem volt olyan igaz az a példaszó, hogy minden ut Rómába vezet, mint manapság. Jelentések mennek Rómába, utasítások jönnek Rómából. Róma imádkozik, táviratilag áldást küld, örövend, rendelkezik s végre örömben nézik, hogy a polgári házasság a főrendiházban elbukott. A magyar papok és magyar főurak örökre emlékezetes 21 szavazata elvetette a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot s e felett örömben uszik a papság- és mágnásvilág. Csakhogy a rohanó korszellemet utjában 21 szavazattal megakasztani nem lehet.

Kormányelnökünk megtette előterjesztését a királynál s a legmagasabb helyről nyert garanciákkal visszajött s már az országgyűlés ismét tárgyalja a törvényjavaslatot s pár nap alatt az ismét a főrendek előtt leend. Hogy mi lesz a tárgyalás eredménye s hogy minő biztosítékok vannak arra nézve, hogy ezuttal a főrendiház nem fogja leszavazni, azt tudni nem lehet, hanem az feltehető, hogy a kormánynak vannak némi-nemü biz-

tosítékai arra nézve, hogy ezuttal a dolog egészen más-képen fog kiütni. Ezt bizonyítja az a példátlan gyorsaság, melylyel a javaslat ismét az urak háza elébe kerül.

De ha ezuttal is megbuknék a polgári házasság, még ez sem jelentene egyebet, mint azt, hogy az ügy egy időre visszavettnék. A polgári házasság s így az összes egyházpolitikai reformok sorsa tehát így is, amugy is biztosítva van. De bizonyos az is, hogy ezen tapasztalás két dolgot megérlelt, azt t. i. hogy a főrendiház jelenlegi alakjában sehogy sem illik bele a mi alkotmányos életünk keretébe. Ezen osdi intézmény reformálását sürgeti a magyar közvélemény, de sürget egyebet is, azt, hogy a főpapság nagy hatalmát meg kell egy kissé nyirbálni. Helyesen jegyezte volt meg egy tekintélyes egyházfő a magyar főpapságról, hogy azért hatalmasok, mert igen gazdagok. És ez igaz is. Magyarország évszázadokon át elnézte, hogy a magyar kath. főpapság minden munka nélkül óriási jövedelmeket élvezzen, de most, midőn átlátja, hogy a dusan javadalmazott

egyházfők az ország haladásának gátot akarnak vetni, mi természetesebb, minthogy saját jogának védelmére meg fogja fosztani azokat a hatalomtól. Egy alkalommal Tisza Kálmán miniszterelnök előtt valaki a papi vagyon sekularizálásáról beszélvén, Tisza azt mondta, hogy azt egy protestáns miniszter nem teheti meg, de majd lesz kath. miniszter, ki végre fogja hajtani. Az idő elérkezett, a katolikus miniszter, még pedig a legerélyesebb fajtájából itt van s talán nem nagyon messze van az idő, hogy az állam rá fogja tenni kezét az egyházi vagyona. Az egyház pázsztorainak nem kellenek milliók, hisz az apostolok is nagyon szegény emberek voltak. S mikor a bíbor palástos főpapok majd kénytelenek lesznek egy nyomorult miniszteri fizetéssel beérni, talán egy kissé magukba fognak szállani s nem merik majd saját érdekeiket a nemzet akaratával szembe állítani.

Politikai hírek.

Belföld.

A memorandum pör. A tárgyalás képe megváltozott, más a menete, más a modora, a vádlottak kezdenek tárgyalagosnak lenni és védekeznek.

Az elévülést hozzák föl, azt azonban hiába, mert csak 1895-ben évül el azon vétség, melyet 1892-ben elkövettek. Vita főügyész kimutatta az unió-törvény ellen irányuló eslekményeket s azor izgatóst, melyet a memorandum óta üznek rendesen.

Erre különben élénk világot vet pl. csak a zernesti eset is. Agitátorok járnak-kelnek az oláh-lakta vidékeken s mindenütt izgatják az oláh parasztokat, sőt maguk az intelligens oláhok is részt vesznek az ilyen hazaelenes akcióban. De reméljük, hogy méltó büntetésüket elvéve, majd lelohad a nagy buzgalom s a Dakorománia-eszmény marad.

A főrendiház üzenete a képviselőházban. Május 17 volt a képviselőházban a főrendiház nuntiumának tárgyalása. Wekerle rövid, de frenetikus éljenzéssel fogadott beszédben kijelentette, hogy ő és miniszterársai szorosan ragaszkodnak a korábbi javaslatához, s a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra: „a képviselőház ragaszkodik a házassági jogra vonatkozólag általa már elfogadott törvényjavaslatához, s azt oly felszólítással küldi vissza a főrendeknek, hogy újra megfontolás tárgyává téve, ahhoz hozzájárulni szíveskedjenek. — (Szünni nem akaró éljenzés.)

Ezután Justh Gyula szólalt fel a függetlenségi párt nevében, hevesen támadva a főrendiház jelenlegi szervezését, a mely már is megteremtette káros és keserű gyümölcseit, azután megjegyezte, hogy a képviselőház elvárhatta volna, hogy a főrendiház üzenetében felsorolja azon érveket, a melyek arra birták, hogy a javasla-

TÁRCZA.

Kossuthnál.

Belenézegetve az asztalon fekvő diszoklevélbe, barátságos társalgásba kezdett. Érdeklődéssel tudakozódott városunk és székely népünk állapotról, kulturális, ipari és kereskedelmi viszonyairól stb. Kérdezte, hogy miként viselkednek Háromszéken az oláhok. Nem fenyeget-e általuk veszély minket is? Megnyugtattuk, hogy a mi székely megyénkben kevés az oláh s legnagyobb része annak is magyarul beszél, beleolvadt a székelységbe, csak a pópák ábrándoznak Dáko-Romániáról; mire elégtelen mosolyogva mondá:

— A székelyt nem kell féltetni; megállja az a helyét.

És elismerőleg szóba hozta a városunk és Gidófalva közt a Szépmezőn 1849. július 5-én történt véres csatát, melyben Gyertyánffy Ferenc honvéd százados és vele egész százada az utolsó emberig mind hősi halált haltak a hazáért, mint egykor Thermopylae hősei. Kérdezte is,

hogy van-e valami emlékjel a csata színhelyé? És meglepődéssel vette tudomásul, mikor megmondtuk, hogy a Szépmezőn emlékoszlop őrizi a hősök emlékét, benn a városban pedig a főtéren díszes márvány honvédemlék áll, hol márezius 15-ét rendesen ünnepeljük; a Szépmezőn pedig tavaly október 6-án gyászünnepélyt tartottunk az ott elesettek és az aradi 13 emlékezetére.

Habár a társalgás menete részünkről egyelőre egy kissé szakadozottan folyt is — mit illetett lelkünk első elfoglaltsága eléggé megmagyarázhat s főként az, hogy mi nem a magunk, de csak az Ő beszélgetését vágytunk minél többet hallani — ropulva ropult egyik feledhetlen, drága percz a másik után.

Kossuth Lajos kitűnő jó szímben és jó kedvben volt: és rendkívül vonzó, szívélyes modorával szemmeláthatólag azon igyekezett, hogy mindnyájan minél fesztelenebbül egész otthonosan találjuk magunkat nála.

Igazán csodálattal gyönyörködtünk bámulatos testi és szellemi rugékon-

ságában, melyhez foghatót, oly legendás, magas életkorban, mint az övé, nem hiszem, hogy még felmutathatna bármely időből a historia. Hiszen a születése utáni 91-ik évben, más nem közönséges halandó is, már csak tehetetlen árnyék, vagy legeslegtöbbször már régen megtört őseihez. De hogy valaki, életében annyi óriási küzdelmen és csapáson keresztül menve; millió súlyos gondot és csaknem félszázados hontalanság korszakát elhordozva, kilencvenegyedik évében is hatalmas légtelkének minden erejét még mindig teljes ifjú üdeségében bírassa és hogy az utána egész más viszonyok közt felnőtt új nemzedék előtt is még mindig elismert bölcsessége és tekintélye egész régi fényében ragyoghasson —: erre nincs példa, ez páratlanul áll a történelemben. És külsőleg? az a megjelenés, magatartás, üde arcz, érzés hang, beszédos kék szemek, nem egy megtörődött aggyatáné, de egy még mindig imponáló, javakorbéli férfiúé, bármit beszéljenek is az ősz szakáll és meggyérült hófűrtök. Basso dr. állítólag úgy

nyilatkozott egy alkalommal, hogy Kossuth Lajos, ha közben valami súlyos betegség, vagy nagyobb lelki megrázkódtatás nem éri, biztosan be fogja tölteni életének századik évét is! (Adj a magyarok Istene!) — Sokszor leírták, rajzolták legújában Kossuthot, de se toll, se ecset nem képes őt hiven élénk állítani. Hiányzik mindenkiből valami, — a lélek nagysága, mely ott ül az arezon s markans vonásainak élelenséget, ifjúságot kölcsönöz. — Ott függ szobája falán a Parlaghy Vilma, külföldön élő festőnőnk által csak pár évvel ezelőtt az „előről” festett életnagyságu arcképe (fekete selyem kis házasapkával fején), de az is csak halvány mása a rendkívüli öregnek. (Ennek a Parlaghy V. festményének is van egy kis történetje. A budapesti műcsarnok téli kiállításából, annak idején kitiltották volt, mert — Kossuth Lajost ábrázolta. Nagy hírlapi lármá lett belőle — mire kénytelen volt később mégis befogadni a képet a salonba a megriadt comitè... Quanta simplicitas!) Beszélgetésünk alatt, küldöttse-

tot általánosságban sem fogadja el, ha az egyházpolitikai javaslatok levételnek a napirendről, az egyszerű meghatározás volna. Elfogadja a miniszterelnök határozati javaslatát, (Lelkes helyeslés és éljenzés.)

Utána beszélt Apponyi, ki szolidarisan vallja magát a főrendiházban felhozott érvekkel, azt az érvet, mintha a főrendiház merev falhoz hasonló volna, a mely minden reform igényeket megakaszt, nem ismerheti el. Az idegen befolyást az eddigi tényekből beigazoltak nem látja. Beszéde második részében kéri, hogy jelen javaslat módosítással küldessék vissza, a melyhez a főrendiek véleménye szerint hozzá fognak járulni. Ezután beszélt a főrendiház szervezetéről, a választások tisztaságáról és az országgyűlés feloszlásáról.

A székely vasutak megvalósulása. A nemrégiben kiszivárgott hír immár ténynek lett. Ama tárgyalások, melyeket a kormány a székely vasutak finanszírozása tárgyában a magyar hitelbankkal folytatott, lényegüket illetőleg befejezést nyertek. Pallavicini Ede őgróf az erre vonatkozó szerződéseket s jegyzőkönyveket a hitelbank nevében aláírta s Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter azokat legközelebb a minisztertanácsban gyors egymásutánban fogja ezen vasutak építésére, finanszírozására vonatkozó törvényjavaslatokat a ház elé terjeszteni, miután a kormány ez ügyet, mint sürgőst, még a nyári szünet előtt szándékozik letárgyaltatni. A hitelbank a javaslat törvényre emelkedése után ugyanezen gyorsan fogja a finanszírozást végezni s egyúttal a székely vasutak részvény-társaságát megalakítani. A részvény-társaság alaptőkéje 24 millió forint lesz, mely összegből 8 millió forint részvényekben, 16 millió forint pedig elsőbbségekben lesz kibocsátva. A magyar államvasutak ezen vasuti forgalmát fix évi bérletért veszik át, a mely részben az társaság ezimletheinek biztosítékául fog szolgálni s a mely akkép lett meghatározva, hogy az államvasutak veszteséget nem szenvedhetnek. A finanszírozásban a hitelbank mellett a magyar leszámítoló és pénzváltó bank, valamint a hazai első takarékpénztár is részt vesz. A kormány már évek óta foglalkozott a székely vasutak kiépítési tervével s kezdetben úgy tervezte, hogy a helyi vasutakról szóló törvénynek megfelelően a helyi érdekeltek közbejöttével építteti. A tárgyalások azonban ez irányban nem vezettek célra. De kitűnik az is, hogy a közös hadügyminiszterium a Nagy-Szeben, Szent-György-Csikszereda—Gyergyó-Szent-Mikós- és szászrégeni vonalakra stratégiai okokból a legnagyobb súlyt fekteti s hogy a kormány a Romániával létrejött vasuti egyezmény alapján kötelezettséget vállalt arra vonatkozólag is, hogy az 1897. év végéig a gyimesi szorosnál csatlakozást létesít. Ezen, részben katonai, részben nemzetközi szempontok, valamint azon körülmény, hogy e vasut egyes vonalai nagyon nehéz helyeken vonulnak át olyannyira, hogy a magántőke nem is mert ebbe belekapni, arra indította a kormányt, hogy a helyi vasutakra vonatkozó törvénytől eltekintve, a törvényhozástól ezen hálózat kiépítésére s finanszírozására külön meghatalmazást kérjen. Ezen hálózat legnehezebb részei a Szászrégentől Ditrőig terjedő terület, valamint a gyimesi szorossal való összeköttetés, mely utóbbinak építése maga 86 millió forint költséget követel. Az építendő vasutak erdő-, érez- és víz-dus területen át vezetnek s miután e mellett a vidék lakossága rendkívüli szorgalmáról is ismeretes, az iparvállalatok létesítéséhez szükséges minden kellékkel rendelkezik. Erdélyben a legnagyobb örömmel s megelégedéssel fogadták a székely vasutak kiépítésének hírért, annál inkább, miután ezzel háromszoros határ-összeköttetést — egyebek közt a legrövidebb utat Braila—Galatzig egész a Fekete-tengerig — létesítettek. A kereskedelmi miniszter a vörös toronyi szoros kiépítése tárgyában is folytat már alkudozásokat, a melyre vonatkozólag a kormány Romániával szemben szintén kötelezettséget vállalt.

günk egyik tagja (Kiss Ödön, kit fennebb néhányszor mint „okszertü mezőgazdát” tisztelttem) észrevétlenül meghúzódott egy széken Kossuth háttá mögött s a szent öreg arany mondataiból néhányat sikerült jegyzőkönyvébe szó szerint lekapnia. Akkor bezzeg megmosolyogtuk titkon Ödön barátunk fáradtságos igrkezoztét, de lám, most nem győzőm eléggé méltányolni önfeláldozását, mert e rapid jegyzetek nélkül csak vajmi keveset tudnék hiven visszaadni Kossuthnak sok tárgyra kiterjedt nagyérdekű beszélgetéséből, mivel a gyors egymásutánban következett impresszióknak legnagyobb része tisztázhatatlan chaoszszá zavarodott volna. Ugy pedig nem akarok tenni, mint sokan azok közül, kik — Kossuthnál egy-két órácskára megfordulva — többnyire végig „szórol-szóra” idézik, sőt mi több: esattanós párbeszédben írják le, a Kossuthtal valótt eszmecserejüket; mert az — kevés kivétellel — mindig az igazság rovására esik és sok bennük a mondva csinált pose-olás. Megengedem, hogy folyékonyabb és formailag szebb is, egy olyan kisujtásozott, „megfésült”, színpadra való dialog,

— de az soha sem hü; az olyanokat (nem mondom, hogy éppen „az újjából szopja”, de azoknak legalább is felét) maga a leíró adja (otthon az író asztala mellett) a nagy férfi szájába, hogy leírása így kerekdedbő váljék. Én jobbnak láttam csak azt idézni, a miről teljesen bizonyos vagyok, hogy Kossuth azt szórol-szóra ugy mondotta. Jóllehet: ez töredékes lesz, de legalább való.

Társalgásunk legelőbb is mai politikai viszonyainkra terelődven, az egyházpolitikai helyzetünkre vonatkozólag Kossuth így nyilatkozott:

— Sajnálom, ha Wokerlénék, vagy bármely más miniszternek is, — hívják azt Pityi Palkónak, — e kérdés miatt kellene buknia, Bukjék meg, ha kell, de ne ily középkori kérdéért; mert valóban a középkorba akarják visszavinni a nemzetet e kérdéssel.

Turinról szólva, megemlítettük a reggel látott Garibaldi és Cavour szobrot és ez utóbbról ekkor jegyzé meg, hogy miért nem tetszik az neki, mint már fennebb is idéztém.

(Folytatjuk).

lalt. Ezt a vasutat azonban, értesülésünk szerint, egy másik budapesti pénzintézet fogja finanszírozni.

Külföld.

Uj dinamit-merénylet. Párisban május 12-én közvetlen éjjél után az avenue Kleber-en levő 42-ik számú ház kapuja előtt dinamit-robbanás történt, mely azonban emberben nem tett kárt, csak a falakat és a kaput rongálta meg. A ház tulajdonosa Massing gyáros, a ki családjával estélyen volt s csak reggel 3 órakor, mikor hazatért, tudta meg, mi történt. A gyárosnak fogalma sincs arról, miért tették a dinamitot a háza elé. Pár házzal odább lakik Quesney de Beurépaire, a Ravachol-pörben szerepelt államügyész. Ha anarkista merényletről van szó, akkor annak egyéb célja nem lehetett, mint: hogy a gazdag polgárság ez utcáján rémületet akartak kelteni, közvetlenül Henry kivégzése előtt. A tettesnek még nincsenek nyomában.

Színház.

Monory Sándor színigazgató társulata f. hó 12-én kezdte meg városunkban előadásait. Bemutatód a „Parasztbecsület” opera és „Barátságból” egy felvonásos vígjáték került színre. Mascagni e gazdag színezetű operájának előadásán a közönség nem volt nagy számmal, de az „Asszony verve jó”, „Sanyaró Vendel” és „Lengyel zsidó” mártott ház előtt hozatott színre. „A cigánybáró” előadását az idő megzavarta, „Mongodin ur felesége” és az „Arany ember” már megint látogatottabb volt. „A parasztbecsület” opera előadása teljesen hidegen hagyta a közönséget, csak a „Barátságból” című vígjáték alatt kezdett egy kis melegség és hangulat terjedni, mely aztán idegenkedés nélkül ismétlődött a többi előadásokon, sőt tapsokká és kihívásokká fokozódott. Általánosságban azt mondhatjuk, hogy a jól szervezett társulat, eltekintve egy pár személy lelkes tülzásától, vígjátékokkal és színművekkel kiérdemlik a tetszést, de opera és operette darabokra hiányzik a zene, gyöngye a hanganyag s így a legszebb részletek elmosódnak. A primadonna (M. Herceg Jeni) hangja elég tiszta és kellemes, játéka keresetlen, alakításai hűek, csak fárad, Lányi Szidi élénk temperamentum, hangja lágy és kellemes. Márkus Ilona, Nagy Linda előkelőséggel ruházzák föl szerepeiket s a hölgyek általában megfelelőnek feladataiknak.

A férfiak közül Lendvai, Pénzes Bandi, Krasznai, Erneyi, Timanóczy, Ágotai és Galló oldják meg szépen feladataikat. Az igazgató a „Barátságban” Trotter szerepében mutatta be tehetségét.

Az egész társulat dicséretre méltó igrkezoztettel kívánta a közönség rokonszenvét megnyerni s mint az eddigi előadásokból meggyőződünk, nem egy kellemes estét fog szerezni a színházlátogató közönségnek, már azért is, mert darabjait ügyesen válogatja.

Érdemes opizod is történt, ugyanis a Lengyel zsidó előadásának végzetével, midőn Mathis összeesik és meghal, a közönség nyugodtan helyén maradt s hiába rezgett, mozgott a kortina kis ablaka, ha az igazgató be nem jön s nem figyelmezteti a közönséget, még tán most is ott ülne.

Heti műsor: Kézdi-Vásárhelyt a jövő hét folyamán színrekerülnek: Vasárnap, máj. 20-ikán „Tót leány Amerikában vagy utazás Chicagóba” nagy látványos bohózat. Hétfo, máj. 21. „A kis baba” vígjáték. Kedd, máj. 22. „A parasztbecsület” opera. (Ez előadást különösen ajánlom b. figyelmébe.) Szerda, máj. 23. „Rafael” új dráma. Gsütörtök, 24. „Mikádó és Titipu városa” operette. Péntek zóna előadás! Szombat, 25. „A bubos pacsirta Énekes kitanó színmű.

Ujdonságok.

— **Hymen.** Hatolykai Potsa Ferenc pénzügyminiszteri titkár és pénzügyörsegi központi főfelügyelő e hó 15-én esküdött örök hűséget közdivásárhelyi születésű Nagy Teréz szép és művelt lelkű özv. Fejér Albertné urnőnek.

— **Országos vásár.** A közdivásárhelyi tavaszi országos vásár f. hó 21-én nem fog megtartatni, ennél fogva az e tárgyban forgalomba hozott hírek mind alaptalanok. A tanács távirati felterjesztést intézett a miniszteriumhoz, kérvén hogy a vásár — mivel a pünköszt ünnepekre esett — később tartassék meg. Mig innen válasz nem érkezik, a vásár napját megállapítani nem lehet. Erről különben a közönség értesíttetni fog.

— **Járvány.** Utóbbi napokban egy kanyaró eset fordult elő Kézdi-Vásárhelyt. A honvéd laktanyában is betegedett meg egy honvéd kanyaróban. A szükséges óvó intézkedések szigorúan foganatosítottak. Az utóbbi napokban újabb difteritisz eset nem fordult elő.

— **Tóth munkások.** Panaszolunk, hogy nines munka s e miatt a székelyeknek ki kell Romániába vándorolni és ennek daczára azt tapasztaljuk, hogy megyénkben mind nagyobb tért kezd hódítani az idegen munkások behozatala. A pünköszt ünnepek előtt is egy egész csapat tót munkás érkezett Kézdi-Vásárhelyre, kiknek egy része itt helyben s más része meg a vidéki nagyobb földbirtokosoknál nyert alkalmazást. Mi ezen jelenségekből azt a következtetést vonjuk le, hogy a székelyföldön van elég munka, mi a munkás kezeket foglalkoztatni tudná s nem is a munkahiány vezet ki a székely munkásokat Romániába, hanem a magasabb munkabér, melyből azonban vajmi keveset szoktak haza hozni. A székely gazdák nem képesek ezen munkabért megadni s azért tót atyafiatat hozatnak maguknak, kik szorgalmas, jámbor emberek s e mellett olcsón dolgoznak. És a dolog vége az, hogy a román földeket székelyek, a székely földeket meg tótok munkálják meg.

— **Hirtelen halál.** Kézdivásárhelyi Reinicz Dánielné sz. Kis Bertának mult szombaton meghalt egy l éves kis fia. Az anya, ki maga is előrehaladott szivbajban szenvedett, annyira szívére vette egyetlen gyermeke halálát, hogy a temetési szertartások megrázó hatása alatt összeesett és szörnyet halt. A szegény anyát nagy részvéttel temették el a mult kedden.

— **Elhalt tót leány.** A nem ré-giben Kézdi-Vásárhelyre érkezett tót munkások között érkezett egy Lagény Anna nevű leány is nagy beteg. Az ut fára-dalmi nagyon

megviselték a szegény beteg leányt, úgy hogy be kellett szállítani a Rudolf kórházba. Itt aztán nemsokára elhalt.

— **Meghívó** a „háromszékmegyei közs. és körjegyzők egyetelének” 1894. május hó 26-án Uzon község-házánál tartandó tavaszi közgyűlésével összekötött hangversenyre. Program: 1. D. e. 10 órakor a gyűlés kezdete. 2. D. u. 1 órakor közeled. 3. Este 8 órától kezdve hangversenyyel összekötött táncestély. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1893. évi számadásra a választmány véleménye. 3. Az ügykezelési szabályzat előterjesztése. 4. Az 1894. évi pótköltségvetésre a választmány véleménye. 5. Az országos jegyző-egyletnek 22—1893. számú leirata, melylyel a háromszékmegyei jegyző-egylet az országos egylet kebelébe felvételre. 6. Az országos jegyzői árvaláz ügyében az aradvármegyei egyesület átiratára a választmány véleménye. 7. A helyettes és segédjegyzők okleveleinek országos érvényűvé tétele ügyében a szilágymegyei egyesület átiratára a választmány véleménye. 8. A háromszékmegyei jegyzői nyugdíj szabályrendelet egyes szakaszainak megváltoztatása iránt előterjesztés. 9. Pályamunka kitűzése. 10. Az őszi közgyűlés székhelyének kitűzése. 11. A választmány előterjesztései. A közgyűlést a kitűzött helyen választmányi gyűlés előzi meg. A választmányi ülés kezdete d. e. 8 óra, hová a tagok pontos megjelenését kérjük. A hangverseny műsora: a) Nyitány a sepsi-szentgyörgyi zenekartól. b) Magánjelenet, előadja Petke Ferencz. c) Remenyik Kálmán tilinkójátéka. d) Szabó Jenő szaval. e) Tánc reggelig.

— **Időjárás.** A fagyos szentek az idén ugyancsak jól viselték magukat. Eljöttek s el is mentek a nélkül, hogy fagyot hoztak volna. Fagy helyet kaptunk áldáshozó esőt bőséges mértékben. Általában a mi májusi időjárásunk a lehető legjobb s a tényészet mindenfelé dusan fejlődik.

— **Szeszélyes villám.** Kedden délután hatalmas záporosó volt, melylyel jég is hullt Kovásznán; azonban nem okozott kárt, mivel apró, alig borsó nagysága jég esett. A zuhogó zápor erős villámlással és dörgéssel jött, hogy amugy rengett bele a föld. A villám azon alkalommal két házra esapott le. Egyikről csak néhány zsindelet s lécezt szórt le, de a másikban gázszósz jellel mutatkoznak a szeszélyes vendég látogatásának, a mennyiben a házfédot, különösen a szarufát megrongálta. Bár mindkét helyen emberek voltak, senki sem halt meg, sem pedig tüzet nem fogott az épület.

— **Makkay Dániel** ev. ref. énekevezér 3 éves Ilona nevű leánya meghalt.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** tudatja az érdekeltekkel, hogy a m. kir. államvasutak gépjárgázgatósága által érdei fényő, luczfényő és bukkfa szállítása iránt kibocsátott pályázati hirdetmény a kamara irodájában megtekinthető. Pályázati határidő június hó 5-ike.

— **Tűz.** A szegény embert még az ág is inkább huzza. Még a cigány sem kivétel ezen szabály alól. Egy csapat móró a kovásznai mezőszélen veti a téglát. Békés, vig kedélyű egy faj, mely nem gondol a más bajával. Hanem most már nagy a bánat közöttük. Csütörtökön d. u. ugyanis nagy rémületre egyik putri

gyanus füstbe kezdett burkolózni s mire a baj okát megtudandók a nézőző összefutott, a szélben lángra lobbant a vajda hajléka, melyben élelmi szereik, ruhanémük s készpénzü állott. A hamuvá váló vagyont a farao népsége rémitő jajgatással állta körül s a tűz, melyben majd elégett egy nagy reményű purdó is, végre megszűnt. Egyéb baj nem történt.

— **Halálozás.** Altörjái Csoboth András nyug. honvéd főhadnagy f. hó 15-én 67 éves korában elhalt.

— **Öngyilkosság.** Eszteleken Nagy Samu felakasztotta magát. Tettenek oka ismeretlen.

— **Szerencsétlenség.** Peselneken az esőzések folytán megáradt patakba két kis 8—10 éves leányka beleesett. Egyiket sikerült ölse kimenteni, míg a másikat Márton Rózát a víz elsodorta s csak csütörtökön találtatott meg a hulla eliszapolva.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik forron szeretett altörjái Csoboth András édes atyánk temetése alkalmával szíves részvetőkkel fájdal munkát enyhíteni szívesek voltak, fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását. Özv. Tóth Lászlóné sz. Csoboth Berta. Fülöp Gyuláné sz. Csoboth Klára.

— **Az 1896-ik évi országos kiállítás** zene és színművészeti előadói: Dr. Váli Béla, a „Zene és Színművészeti Lapok” szerkesztője, mint értesülünk, legközelebb városunkba jönni szándékozik a zene és színművészeti ereklők megtekintése végett. Nevezett szakférfi tisztelettel felkéri ezennel mindazon műkedvelőket, akik valamely zene avagy színművészeti ereklő, és pedig régi hegedű, zongora, tárogató, hadi sípok, kürtök, hangjegyzatok, levelek, naplók, színlapok stb. effélék birtokában vannak, nem különben azokat, akik városunk egyes régi művészei közül valamely emléktárggyal avagy utbavezető adatról tudomással bírnak, hogy azok felől nevére ezimezve egy levelező lapon értesítsék (Budapest, Kerepesi-ut 81. szám alá ezimezve).

— **A meghüések**ből gyakran igen súlyos betegségek keletkezhettek, ha kellő időben alkalmas szerrek nem alkalmaztatnak. Mint rendkívül hathatós szer a 25 év óta Richter-féle Horgony-Pain-Expeller név alatt forgalomba hozott bedörzsolés bizonyult. Csuz, köszvény, fejfájás stb. ellen gyakran már az egy-szeri bedörzsolés elegendő a fájdal-mak mellőzésére. Ezen rég jónak bizonyult bedörzsolésnek egy háztartásban sem kellene hiányozni, már azért sem, mert majdnem minden gyógyszerárban kapható, 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben, tehát nagyon olcsó. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, ajánlatos a vételnél kifejezetten: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” kérni.

Apróságok.

— **Barátság és szerelem.** Egy ünnepelt ballerina névnapját üli. Hódolónak egyike hamis ékszerrel küld neki a következő pár sor kíséretében: Csekély ajándékok tartják ében a barátságot.

A kisasszony észreveszi a csalást és dühösen küldi vissza a névjegyet, hozzátéve: Nagy ajándékok tartják ében a szerelmet.

— **Kényszerűség.** Biró: „S miért lőtt erre az emberre?”

— Vádolt: „Kényszerűségből; kényszerítette rá.”

— Biró: „Ő kényszerítette önt?”

— Vádolt: Igen! semmikép se akarta átadni az erszényt.”

— **Színházban.** „Jól mulatsz?”

— „En épen séggel nem!”

— „Hát akkor minek tapsolsz?”

— „Mert ez ében tart.”

— **Malicziózus felelet.** Trotli: „Nem kíván néha nagysád férfi lenni?”

— Hölgy: Néha igen, ön is báró ur?”

— **Elutasítás.** Ur: „Kisasszony szabad karomat ajánlanom?”

— Hölgy: Köszönöm, magamnak is van kettő!”

Törvényszéki csarnok.

A közdivásárhelyi kir. törvényszék 1894. május 11-én két végtárgyalást tartott:

1. Pávai Szöcs András azzal vádoltatott, hogy 1893. évi ápril 2-án zabolai ifj. Szabó Jánossal összeve-rekedvén, egy bicsokkal hasba szurta, minek következtében 4 hétig feküdt. Ezen esetet sértett szülői és testvérei meghallván, Szöcs Andrásra támadtak s pusztá kézzel jól megverték.

A törvényszék ifj. Szöcs Andrást 6 havi börtönrre s a költségek hordozására ítélte. Viszont ifj. Szabó Jánost is elítélte, 2 heti fogház- és 2 frt pénzbüntetésre, vagy behajthatlanság esetében még 1 napi fogházra s a költségek hordozására. Szabó János szülőit és testvéreit pedig, névszerint: id. Szabó Jánost, id. Szabó Jánosné sz. Szabó Évát, Szabó Józsefet, Szabó Mihályt és Szabó Lajost az ifj. Szöcs András sérelmére elkövetett súlyos testi sértés vétségének vádjá és következményei alól felmentette. Elítéltek felebeztek.

2. Futásfalvi Csorba Mózes odavaló Márton Miklóst minden ok nélkül egy esztékével ütni kezdte, úgy, hogy a kapott sérülések következtében 21 napig feküdt. E tettét be is ismerte, mely beismerésére és büntetlen előéletére tekintettel a törvényszék súlyos testi sértés büntet-teért 4 heti fogház és a költségek hordozására ítélte. Vádolt megnyugodott.

A közönség köréből*)

A „Székely Híradó” 36-ik számában közöltett „kovásznai esend élet” cím alatti egy góbé bujt ki odújából; no természetesen a hó elment, itt a tavasz s o miatt egy cseppet sem esodálkozunk s nem zavarja meg munkásságunkat, hogy egy oduból kibujt vad hangtalan trombitán kürtölget.

A góbé bevallja, hogy még Kovásznára is csak ritkán juthat el, s ad-dig azt sem teheti, míg feleségétől arra is engedélyt és posztóra valót nem kap, s ha ezt megkaphatta, roppant pontosan akar eljárni; innen ered az, hogy még hozzá nem tartozó egyéneknek is fel szeretné kelteni figyelmét.

Kiesinyli a dolgot, hogy a hatóság olyan előjárókat választott, azaz nevezett ki, kik állítólag vagyontalanok; ebben ugyan óriásilag téved; vagy talán a hatóság figyelmét arra akarja felhívni, hogy oda hasson, miszerint a mostani előjáróság is oly szerencsésen végezze pályafutását, mint elődeik, kiknek pályájokra

léptükör alig volt garasuk, ma azonban ezekre menő vagyonnal rendelkeznek; mondja meg góbé, deszka-kereskedésből-e? ...

Itt ezéjét szinte nem érheti el, mert csak nem gondolja, hogy a hatóság az odújából kibujt góbé vad tanácsán haladni egy lépést is akar, hanem igen is az a törekvése, hogy tisztességes, szeplőtlen előéletű értelmes embereket alkalmazzon alantóságainak.

Ha az a góbé nem most bujt volna ki odújából, tudná azt is, hogy a Kovászna község birájának olyan tisztességes vagyona van, hogy — tisztelettel legyen mondva — jobban és szebben fenntartja családját, mint azt egy 400 frtos ember teheti, tehát hivatásának megfelelő anyagi és szellemi vagyonnal bir ez idő szerint.

A község II-od birája, — hogy ne szerénytelenkedjünk — egy két tehencskés góbé vagynát, esetleg 400 frtos embert, bármely perezen egész életére egyik zsebéből kifizetheti.

A közgyámot tiszta előéletéért az egész község tiszteli s mint nemes székely hazafi hosszas állami szolgálata után mint pénzügyőri fővizgató évi 200 frt nyugdíjat élvez, a mi jelenkorban megfelel tíz holdnyi birtok tiszta jövedelmének minálunk, azonkívül saját házában lakik és birtoka van, tehát az sem vagyon-talan.

Ezekből láthatja, ha góbé is, hogy mily alaposan téved egy 400 frtos, ha azt hiszi, hogy azért lettünk előjárók, hogy élhosszunk? Mig azok nem voltunk, addig is tudtunk élni.

Kívánta az atyafi, hogy kilépünk a síkra; ime kiléptünk, de ne higgye, hogy nem merünk kilépni ezután is.

Irjon bátran, megfelelőünk jövőben is még a nem góbénak is, csak azt az egyet írja meg, miért volt kívánsi vagyonli helyzetünkre; két tehát egy szederjes posztó nadrág s egy góbé ember nem elég biztosíték egy tisztességes kölesönhöz!

Mivel láthatja, hogy nem oduban lakókkal van dolga, ezért nevünket is oda merjünk tenni, hol tényleg szerepünk jut.

A Kovászna község előjárósága nevében h. II-od biró.

Nyersselyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyökné 9 frt 50 krért és jobb fajtájukat is — valamint fekete, fehér és színes selymekelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, esikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szíllit postabér- és vámmentesen a privátmegrendelők lakására **HENNEBERG G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Szám 2320—1894.

Árlejtési hirdetmény.

Kézdi-Szentlélek község között el-folyó Káson patakon Kézdi-Szentlélek, Polyán, Lemhény vicinális ut-onalon épített hid felszerkezete ki-javítandó lévén, annak a beteretjesz-

*) E rovat alatti helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, azonban a felelősség a beküldőre illel.

tett és elfogadott műszaki tervezeti költség előirányzat szerinti kiépítésére ezennel árlejtést tűzök ki, mely folyó évi május hó 30-án d. e. 10 órakor K.-Szenlélek község házában általam fog megtartatni.

Árlejtési kívánók kötelesek az 1367 frt 50 krban előirányzott árlejtési összeg 10%-át az árlejtést vezető főszolgabíró kezéhez letenni.

A tett ajánlat tétel felett vajon az elfogadható-e vagy sem, a főszolgabíró elnökle alatt nyomban megtartandó ütésben a kiküldött hid építő bizottság fog határozni.

Árlejtési feltételek alattírt főszolgabírónál megtekinthetők.

Kézdi-Vásárhelyt, 1894. május hó 17-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

1-3

Hirdetmény.

Néhai Csoboth András urnak altorjai és volái határon levő szántékon az összes gabona termés, melynek nagyobb része árpás-lenese; Altorja mellett levő 6 hold területű másod éves herének termése; összes kaszáló helyein 1894. évben a leendő széna- és sarju-termés; Baksis nevű helyen levő 33 köbméter bükk tűzifa f. hó 27-én délután két órakor a boldogultnak házában nyilvános árverésen el fog adatni.

A mire a venni szándékozókat tisztelettel meghívják az örökösök.

Sz. 2362. polg.
1894.

Hirdetmény.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Baróth községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45.896. sz. igazságügyminiszteri rendelet 10. §-ához képest az egyezség megkísérlésére, a kártalanítási összegnek a költségek levonása után fennmaradó része, valamint a részesedési arány megállapítása végett tárgyalási határidőül 1894. évi június 28-ik napjának délelőtt 8 órája ezen kir. törvényszékhez Vajna Dénes kir. törvényszéki bíró elé kitézített.

E határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítetik, a tárgyalásra való megjelenésre azon hozzáadással idéztetnek, hogy ha meg nem jelennek, a kártalanítási összeghez való részesedési arány egyezség esetében a megjelent igény jogosultak megállapodása szerint; egyezség létre nem jövétele esetén pedig a megjelent igény jogosultak által előterjesztendő adatok alapján fog megállapítani.

A kir. törvényszék üléséből.

Kézdi-Vásárhelyt, 1894. évi május hó 8-án.

Szancsali Antal,
h. elnök.

Száva Jakab,
jegyző.

Szám 1533-94.

Pályázati hirdetmény.

Futásfalva község székhelyével, ezen község, úgy Ikafalva és Feltorja községből alakított közjegyzői csoportban a közjegyzői állomás üresedésbe jövén, ezennel pályázatot hirdetek.

A jegyző évi javadalmazása: 400 frt fizetés, lakbér-átalány 60 frt és a hetenkinti hivatalos községi látogatások kötelezettsége teljesítése alkalmára meghatározott 35 frtnyi fuvar-átalány; valamint a magánosok részére teljesített munkálatok után a törvényhatóság által meghatározott munkadíjjak élvezete.

Pályázhatik minden magyar honos nagykorú honpolgár, ki az 1886. évi XXVII. t.-cz. 64. §. és az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban foglalt képesítéssel bír, mindazonáltal köteles pályázati kéréséhez eddigi gyakorlati alkalmaztatása, erkölcsi és társadalmi magaviselete felől okmányokat csatolni, minthogy az ezek nélkül beérkezett pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

A pályázati határidő 1894. évi június hó 7-én lejár.

Kézdi-Vásárhelyt, 1894. évi május hó 12-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

Háromszékvármegye közgazgatási bizottságától.

543 szám.
1894.

Hirdetmény.

A kézdívásárhelyi állomás számára honvédségi lőter gyánánt szükséges terület az altorjai hatáiban szemeltetvén ki, a szerződés kötés öt telekre nézve az érdeklő tulajdonosokkal már megtörtént, de ifj. Márton Károlylyal, valamint Vargyasi János és elhalt neje néhai Márton Rozália jogutóda Vargyasi Dénessel a békés utoni kiegyezés nem siker lven, m. kir. honvédelmi miniszter ur ő nagyméltósága 1893. évi május hó 5-ről 18.669 sz. a. kelt magos rendeletével, megnevezett tulajdonosok telkének a m. kir. államkincstár tulajdonába való kisajátítását az 1879 évi XXXVI. t. cz. 55. §-hoz képest elrendelni méltóztatván, miután a háromszékvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal által az 1881. évi XLI. t.-cz. 31. §. értelmében a kisajátítási terv elkészítettet, s a vármegye alispánjának idei ápril hó 9-ről 5317 sz. a. intézkedése következtében a helyszíne kiszállott vegyes bizottságnak sem sikerült a két telek tulajdonosai-val a barátságos egyezséget létrehozni, a vármegye tisztí ügyészenek idei ápril hó 27-ről a kisajátítási eljárás keresztül vitele czéljából a vármegye alispánjához tett jelentése s utóbbinak idei május hó 1-től 6481 sz. alatt a kisajátítás foganatosításának sietős elrendelése iránt tett előterjesztése következtében ezen közizg. bizottság az altorjai 338 számú tjkvben 7944 hr. sz. a. előforduló 1 hold 15 □-ól kiterjedésű, ifj. Márton Károly tulajdonát képező szántóra és az Altorja 341 számú tjkvben 7949 hr. sz. a. felvett 1 hold 355 □-ól kiterjedésű Vargyasi János és neje néhai Márton Rozália nevén álló, de Vargyasi Dénes tényleges tulajdonos használatában levő szántóra nézve az elrendelt kisajátítás foganatosítására az 1881 évi XLI. t. cz. 337 §. alapján Ujjvárossy József közizg. bizottsági tag elnökle alatt dr. Bodor Tivadar és Gyárfás Győző kir. mérnök közizg. bizottsági tagoknak, tagokul és Dálnoki Károly törvényhatósági első aljegyzőnek jegyzőül kijelölése mellett bizottságot küld ki; s a bizottsági eljárás határidejéül f. 1894 évi május hó 30-ik napját tűzi ki, mely napon reggeli 9 órakor Altorja község házában fog a tárgyalás megkezdetni.

Miről Altorja község előjárósága az idézett törvény 34. §. rendelkezéséhez képest a terv közlése mellett azon meghagyással értesítettik, hogy a tervrajzot és összeírást a község házában a tárgyalást megelőzőleg

legalább 15 napig közszemlére tegye ki, s erről és a tárgyalás idejéről az érdekelteket a helyi szokáshoz képest haladék nélkül értesítse, az előbb idézett §. értelmében felvétetik ezen hirdetménybe, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Háromszékvármegye közgazgatási bizottságának Seps-Szentgyörgyön, 1894. május 8-án tartott ülésében.

Potsa József,
főispán.

Sz. 2640.
1894.

Pályázati hirdetmény.

A bereczki körorvosi állomás, lemondás folytán, üresedésbe jövén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állomással 800 frt fizetés és 200 frt utazási illetmény élvezete jár, valamint a szabályrendeletileg megállapított díjak, melyek a körlet lakossága által — teljesített orvosi eljárás után — fizetendők.

Ezen kerület-csoporthoz tartozik Bereczk székhellyel: Lemhény, Almás, Csomortán, Esztelnek, Kurtapatak, Bélefalva, K.-Martonos

és Sósmező községek, melyeket a körorvos a szabályrendelet szerint megállapított időközben meglátogatni, ottan a közegészségügyi szolgálatot teljesíteni és azon községekbeli betegeket gyógykezelti köteles. Köteles a körorvos a körben szegény betegek gyógykezelését ingyenesen teljesíteni.

Nappali látogatásért 30 kr, éjjeli látogatásért 50 kr jár, míg Sósmezőn ezen díjak nappalra 2 frt, éjjelre 2 frtban állapítvák meg, a kiszolgáló fuvaron kívül.

Pályázhat minden magyar nagykorú honpolgár, ki az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a és az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-ban foglalt minősítéssel bír, mindazonáltal köteles eddigi gyakorlati idejéről, erkölcsi és társadalmi magaviseletéről kellőleg kiállított bizonyítványokat is csatolni.

A pályázati határidő folyó évi május hó 31-ig terjed, mely ideig a pályázatok alattírtok benyújtandók lesznek; később beérkezettek tekintetbe vétetni nem fognak.

Kézdi-Vásárhelyt, 1894. évi május hó 9-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

2-3

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

HORGONY-PAIN-EXPELLER

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvendő.

Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csúsz és tagszaggyulladásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktúra már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb háziszser általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára üvegenként 40 kr., 70 kr., vagy 1 frt 20 kr vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kisűnő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánszóf adjanak, mert csak a vörös Horgannyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerháza: Richter gyógyszerháza „Az arany országhoz” Prágában, vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Alapítottatott

1841. évben.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK váltó-üzlete

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCZA 1. SZÁM

saját házában.

Részvénytőke 10.000. frt.

Tartalékalap 4.400,00 frt.

Vesz és elad mindennemű értékpapírt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján;

tőzsdei műveleteket a leggyutányosabban eszközöl;

pénzügyi műveletekre nézve szívesen szolgál szakszerű felvilágosítással;

igérvényeket minden huzásra boesájt ki;

előleget nyújt értékpapírokra;

díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolándó értékeknek huzásait;

kisorsolás által érhető árfolyamvesztés ellen biztosít sorsjegyeket és sorsolándó értékeket.

2-3